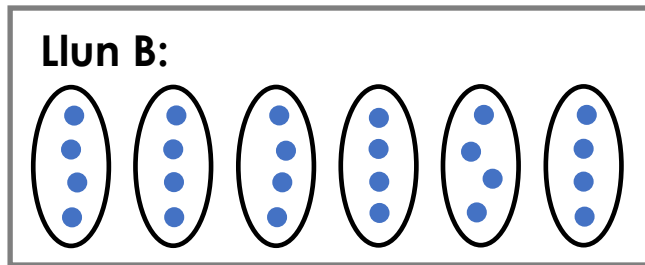
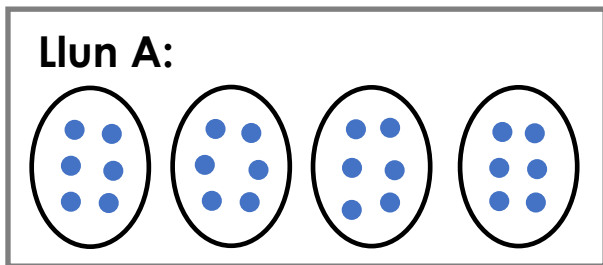

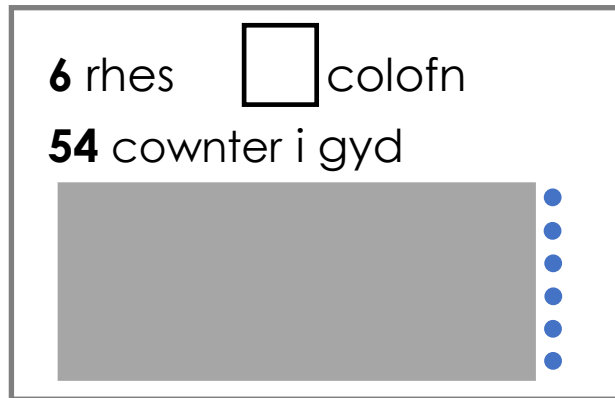
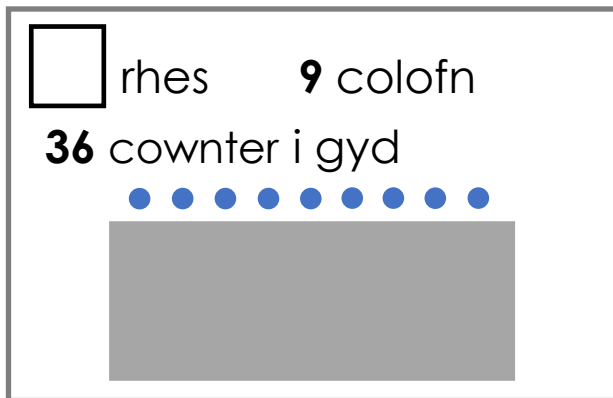
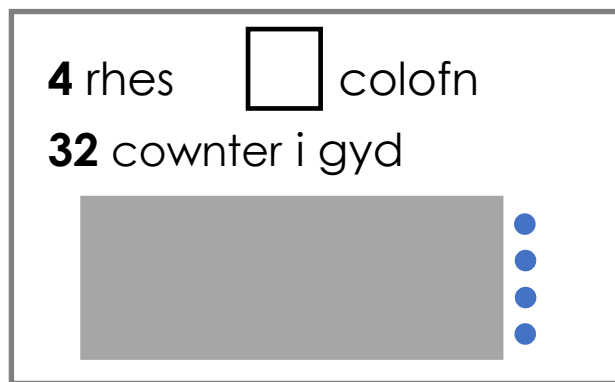
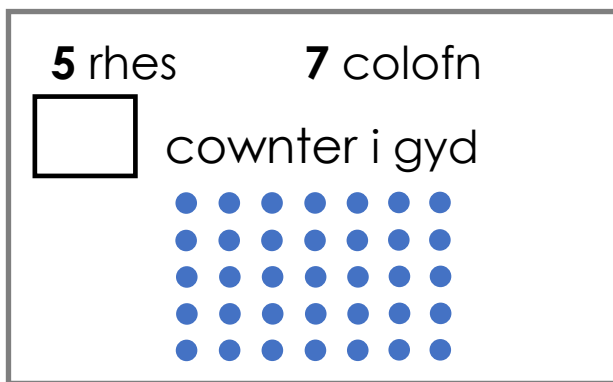
Darllen y Llyn

Pa llyn sy'n dangos $24 \div 6$?

Darllen y Llyn

Mae rhai cownteri wedi'u cuddio.

Archwilio

Sawl arae gellid eu creu gan ddefnyddio:

- (a) 19 cownter
- (b) 20 cownter
- (c) 21 cownter

Enghraifft o araeau gyda 10 cownter:

arae 10 wrth 1

arae 5 wrth 2

Lluniadu

Tynnwch lun sy'n cynrychioli'r ateb i bob cwestiwn:

(a) Mae 3 ffrind yn gwario £18 yn y caffi. **Faint o arian mae pob un yn ei dalu?**

(b) Mae pêl droed yn costio £6 yr un. **Sawl pêl droed gellid eu prynu ag £18?**

Estyniad: Ysgrifennwch ddau gwestiwn ar gyfer $40 \div 5$

Pa ddull?

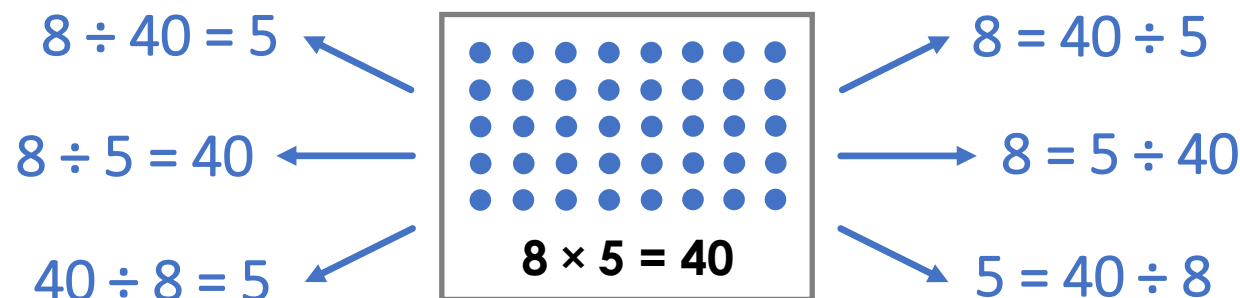
Ar gyfer $24 \div 8$, sawl **grŵp** o **8** sydd yn **24**? Ateb: **3**
 Ar gyfer $60 \div 4$, mae **60** yn cael ei **rannu** i **4** grŵp hafal. Ateb: **15**

Oes angen **rhannu** neu **grwpio**?

$60 \div 30 = \square$ $60 \div 2 = \square$ $39 \div 3 = \square$
 $80 \div 4 = \square$ $100 \div 25 = \square$

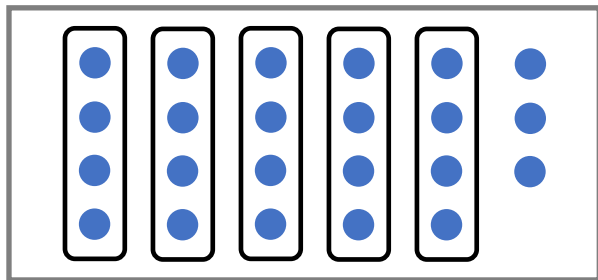
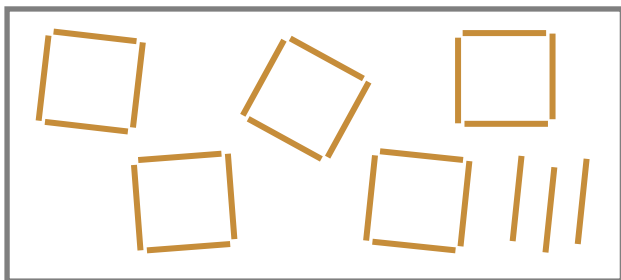
Meddyliwch am gwestiynau gellid eu hateb drwy rannu/grwpio

Gwir neu Gau? ✓ neu ✗

Darllen y Llyn

Mae'r ddau lun yn dangos **sawl 4 sydd mewn 23**:

$$23 \div 4 = \square \text{ gweddill } \square$$

Lluniwch lun sy'n dangos **sawl 6 sydd mewn 20**.

Archwilio

Mae yna triongl a gwelltyn yn weddill.

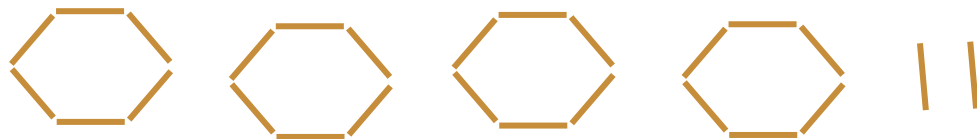
Aildrefnwch yr un nifer o wellt er mwyn ateb y canlynol.

Mae sgwâr a gwelltyn dros ben.

Mae yna **3** a **4** yn weddill .

Archwilio

Mae yna hecsagon a gwelltyn dros ben.

Aildrefnwch yr un nifer o wellt er mwyn ateb y canlynol.

Mae yna triongl a gwelltyn yn weddill .

Mae yna **3** a **2** gwelltyn dros ben.

Ffyrdd Gwahanol

Rwy'n creu **sgwâr** gan ddefnyddio rhwng 30 a 40 o wellt.
Mae gen i **1 gwelltyn dros ben**.

Faint o wellt ydw i wedi eu defnyddio?

Sawl ateb posib sydd?

Ffyrdd Gwahanol

Rwy'n creu **4 model** o'r **un siâp** gan ddefnyddio gwellt.
Mae gen i **3 gwelltyn dros ben**.

Sawl gwelltyn mae'n bosib fy mod wedi eu defnyddio?

Darganfyddwch pob ateb posib.

Esbonio

Cwestiwn A: Sawl **triongl** gallwn greu gyda **14 gwelltyn?**

Cwestiwn B: Sawl **triongl** gallwn greu gyda **28 gwelltyn?**

Esboniwch pam **nad yw** dyblu nifer y gwellt yn dyblu nifer y trionglau gellid eu creu.

Rwy'n gwybod ... ac felly...

$$23 \div 3 = \square \text{ g } \square$$

$$13 \div 3 = \square \text{ g } \square$$

$$17 \div 6 = \square \text{ g } \square$$

$17 \div 3 = 5 \text{ g } 2$

$$19 \div 3 = \square \text{ g } \square$$

$$34 \div 3 = \square \text{ g } \square$$

$$47 \div 3 = \square \text{ g } \square$$

Rwy'n gwybod ... ac felly

$32 \div 8 = 4$

$50 \div 6 = 8 \text{ g } 2$

$24 \div 3 = 8$

$38 \div 8 =$

$44 \div 6 =$

$48 \div 6 =$

$30 \div 4 = 7 \text{ g } 2$

$37 \div 3 = 12 \text{ g } 1$

$14 \div 4 = 3 \text{ g } 2$

$38 \div 4 =$

$39 \div 3 =$

$54 \div 4 =$

Cwestiynau Tebyg

$12 \div 4 =$

$17 \div 5 =$

$\square \div 3 = 7$

$14 \div 4 =$

$17 \div 3 =$

$23 \div 3 =$

$28 \div 4 =$

$19 \div 3 =$

$26 \div 3 =$

$34 \div 4 =$

$19 \div 5 =$

$26 \div 6 =$

$34 \div 8 =$

$\square \div 5 = 4 \text{ g } 2$

$\square \div 6 = 5 \text{ g } 2$

$\square \div 8 = 4 \text{ g } 6$

$32 \div 5 =$

$38 \div 6 =$

Estyniad: ychwanegwch ddau gwestiwn arall i bob dilyniant.

Cwestiynau Tebyg

$21 \div 8 =$

$12 \div 3 =$

$18 \div 6 =$

$24 \div 8 =$

$30 \div 3 =$

$22 \div 6 =$

$24 \div 4 =$

$42 \div 3 =$

$22 \div 3 =$

$48 \div 8 =$

$48 \div 3 =$

$44 \div 6 =$

$46 \div 8 =$

$\square \div 3 = 15 \text{ g } 2$

$\square \div 6 = 8 \text{ g } 1$

$\square \div 8 = 6 \text{ g } 2$

$\square \div 3 = 17 \text{ g } 2$

$\square \div 6 = 9 \text{ g } 2$

Estyniad: ychwanegwch ddau gwestiwn arall i bob dilyniant.

Ffyrdd Gwahanol

Llenwch pob bocs gyda rhif un-digid:

$19 \div \square = \square \text{ g } 1$	$26 \div \square = \square \text{ g } 2$	$39 \div \square = \square \text{ g } 3$
$19 \div \square = \square \text{ g } 1$	$26 \div \square = \square \text{ g } 2$	$39 \div \square = \square \text{ g } 3$
$19 \div \square = \square \text{ g } 1$	$26 \div \square = \square \text{ g } 2$	$39 \div \square = \square \text{ g } 3$
$19 \div \square = \square \text{ g } 1$	$26 \div \square = \square \text{ g } 2$	

Cwestiynau Tebyg

$40 \div \square = 40$	$30 \div \square = 1$	$60 \div 60 = \square$
$40 \div \square = 20$	$30 \div \square = 3$	$60 \div 30 = \square$
$40 \div 20 = \square$	$30 \div \square = 30$	$\square \div 6 = 10$
$40 \div 1 = \square$	$30 \div \square = 2$	$\square \div 60 = 1$

Pan mae'r **rhannyn** (y rhif sy'n cael ei rannu) a'r **cyniferydd** (ateb wrth rannu) yr un peth, mae'r rhannydd yn...

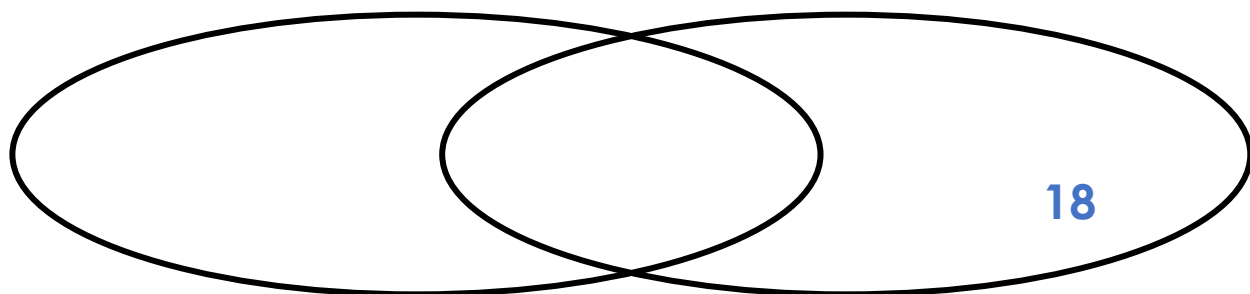
Archwilio

Rhowch y rhifau yn yr ardal cywir o'r diagram Venn:

20 36 42 46 100

Rhannu â **4**, heb weddill

Rhannu â **6**, heb weddill

Estyniad: Ychwanegwch gwahanol rifau at bob ardal.

Esbonio

Rhowch gylch o amgylch y cyfrifiadau sydd â **cyniferydd 2-digid**:

$54 \div 6$

$84 \div 7$

$46 \div 4$

$90 \div 10$

$48 \div 5$

Esboniwch eich ateb.

Pa ddull?

Er mwyn cyfrifo $78 \div 6$, sut gallwn dosrannu 78?

Ystyried 78 fel 60 ac 18

Torri 78 i 70 ac 8

Dosrannu 78 fel 48 a 30

Esbonio'r Gwall

Gwall A:

$$72 \div 4$$

$$70 \div 4 = 20 \quad 2 \div 4 = 2$$

$$\underline{72 \div 4 = 22}$$

Gwall B:

$$72 \div 4$$

$$60 \div 4 = 12 \quad 12 \div 4 = 3$$

$$\underline{72 \div 4 = 15}$$

Ffyrdd Gwahanol

$$84 \div 6$$

$$\square \div 6 = \square \quad 24 \div 6 = 4$$

$$84 \div 6 = \square$$

$$84 \div 6$$

$$\square \div 6 = \square \quad 42 \div 6 = 7$$

$$84 \div 6 = \square$$

$$112 \div 7$$

$$\square \div 7 = \square \quad 42 \div 7 = 6$$

$$112 \div 7 = \square$$

$$112 \div 7$$

$$\square \div 7 = \square \quad 56 \div 7 = 8$$

$$112 \div 7 = \square$$

Rwy'n gwybod...ac felly...

$40 \div 4 = 10$

$60 \div 3 = 20$

$120 \div 4 = 30$

$32 \div 4 = 8$

$18 \div 3 = \square$

$12 \div 4 = \square$

$72 \div 4 = \square$

$78 \div 3 = \square$

$132 \div 4 = \square$

$76 \div 4 = \square$

$78 \div 6 = \square$

$140 \div 4 = \square$

Cam nesaf

Ar gyfer pob cyfrifiad, **beth yw'r gweddill?**

$$\begin{array}{r} 17 \\ 3 \overline{) 521} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \square \\ 5 \overline{) 75} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \square \\ 3 \overline{) 75} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \square \\ 4 \overline{) 76} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \square \\ 3 \overline{) 96} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \square \\ 3 \overline{) 86} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \square \\ 4 \overline{) 68} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \square \\ 5 \overline{) 90} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \square \\ 4 \overline{) 92} \end{array}$$

Estyniad: Ar gyfer pob cwestiwn, sut mae'r rhannyn yn cael ei ddosrannu?

Cywir neu Anghywir?

✓ neu ✗

$$\begin{array}{r} 11 \\ 4 \overline{) 64} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ 5 \overline{) 65} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ 3 \overline{) 72} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 14 \\ 6 \overline{) 84} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ 5 \overline{) 85} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 21 \\ 4 \overline{) 84} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 35 \\ 6 \overline{) 90} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 29 \\ 3 \overline{) 87} \end{array}$$

Esboniwch y gwall.

Dylai ...gael ei ddosrannu i...
Mae'r cyfrifiad... yn gywir.

Gweld y gwahaniaeth

(a) Mae 64 person yn mynd i'r gêm. Mae 4 person yn teithio ymhob car. **Sawl car sydd eu hangen?**

(b) Mae 4 person yn gwario cyfanswm o £64 yn y caffi. **Faint mae'n rhaid i bob person ei dalu?**

Atebwch (a) a (b). **Beth sy'n debyg? Beth sy'n wahanol?**

Gwahanol ddulliau

$80 \div 10 =$

$78 \div 6 =$

$74 \div 2 =$

$84 \div 4 =$

$24 \div 1 =$

$30 \div 15 =$

Pan wyt ti'n $\div 10$... Pan wyt ti'n $\div 1$...

Pan mae'r rhannyn yn ddwbl y rhannydd, mae'r cyniferydd...

Mathemateg pen neu dull ysgrifenedig?

$42 \div 3 =$

$60 \div 4 =$

$42 \div 6 =$

$180 \div 10 =$

$60 \div 5 =$

$90 \div 6 =$

Rwy'n defnyddio mathemateg pan i gyfrifo... oherwydd...

Mae'r dull ysgrifenedig o gymorth gyda cyfrifiadau fel ... oherwydd...

Esbonio

Pa rifau bydd yn **gadael gweddill** pan yn ...

...rhannu â 6?

54 56 64 83 300

... rhannu â 8?

28 44 72 96 100

Wrth $\div 6$, Rwy'n gwybod nad yw ... yn gadael gweddill oherwydd...

Wrth $\div 6$ neu $\div 8$, mae odrifau ...

Graddio'r Lefel Her

$42 \div 7 =$

$46 \div 6 =$

$94 \div 2 =$

$51 \div 3 =$

$90 \div 30 =$

Mae modd cyfrifo... gan ddefnyddio mathemateg pen drwy...
Mae fwy o gamau wrth gyfrifo ... na... oherwydd...

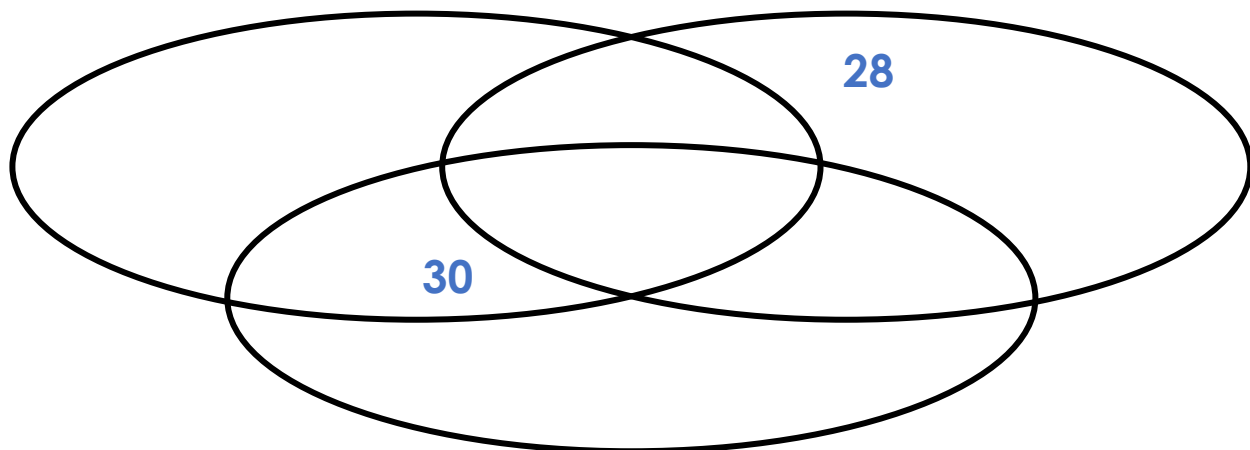
Archwilio

Rhowch y rhifau yn yr ardal cywir o'r diagram Venn:

15 21 25 36 40 46 60 64

Rhannu â 3, dim gweddill

Rhannu â 4, dim gweddill

Rhannu â 5, dim gweddill

Estyniad: Ychwanegwch rifau gwahanol at bob ardal.

Sawl ffordd sydd?

Cwblhewch y cyfrifiad isod gan ddefnyddio'r digidau 0→9.

Rhowch y digid 4 yn y safle a ddengys isod:

$\square \mathbf{4} \div \square = \square \square$

Lefel 1: Rwyf wedi dod o hyd i un ateb posib

Lefel 2: Rwyf wedi dod o hyd i wahanol atebion posib

Lefel 3: Rwy'n gwybod sawl ateb posib sydd

I SEE REASONING – BI.4

Atebion

Rhannu, tudalen 1:

Darllen y Llun: Mae'r ddau lun yn dangos $24 \div 6$: llun A yn enghraifft o grwpio (4 grŵp o 6 yn creu 24); llun B yn enghraifft o rannu i grwpiau hafal (6 grŵp hafal o 4).

Darllen y Llun: Top chwith: 35 cownter Top dde: 8 colofn
Gwaelod chwith: 4 rhes Gwaelod dde: 9 colofn

Archwilio: (a) 1 ffordd: 19×1 arae (2 ffordd – arae gwrthdro)
(b) 3 ffordd: arae 5×4 , arae 10×2 ac arae 20×1 (6 ffordd – araeau gwrthdro)

(c) 2 ffordd: arae 7×3 ac arae 21×1 (4 ffordd – araeau gwrthdro)

I SEE REASONING – BI.4

Atebion

Rhannu, tudalen 2:

Lluniadu: (a) yn fwy debygol o gael ei gynrychioli fel 18 yn cael ei rannu'n gyfartal i 3 grŵp (b) yn debygol o grwpio 6 nes cyrraedd £18, ond mae'r ddau yn rhoi'r un ateb.

Pa ddull? $60 \div 30 = 2$ (grwpio) $60 \div 2 = 30$ (rhannu)
 $39 \div 3 = 13$ (rhannu/grwpio) $80 \div 4 = 20$ (rhannu) $100 \div 25 = 4$ (grwpio)

Gwir neu Gau? Datganiadau cywir: $40 \div 8 = 5$ $8 = 40 \div 5$ $5 = 40 \div 8$

Rhannu, tudalen 3:

Darllen y Llun: $23 \div 4 = 5$ gweddill 3 $20 \div 6 = 3$ gweddill 2

Archwilio: 6 triongl, 1 yn weddill 4 sgwâr, 3 dros ben pentagon

Archwilio: 4 hecsagon, 2 dros ben 8 triongl, 2 yn weddill octagon

Rhannu, tudalen 4:

Ffyrdd Gwahanol: 33 neu 37 gwelltyn

Ffyrdd Gwahanol: Ateb posib: 19 gwelltyn gan greu sgwariau; 23 gwelltyn gan greu pentagonau; 27 gwelltyn gan greu hecsagonau. Sylwer mad yw'n bosib creu trionglau a gadael 3 gwelltyn yn weddill.

Esbonio: Cwestiwn A: 4 triongl (2 yn weddill) Cwestiwn B: 9 triongl (1 yn weddill). Mae dyblu nifer y gwellt yn golygu byddwn yn creu mwy na dwbl nifer y trionglau oherwydd wrth dyblu'r ddau sydd yn weddill mae modd creu triongl ychwanegol gyda'r 4 gwelltyn.

Rwy'n gwybod...ac felly... $23 \div 3 = 7$ g 2 $13 \div 3 = 4$ g 1 $17 \div 6 = 2$ g 5
 $19 \div 3 = 6$ g 1 $34 \div 3 = 11$ g 1 $47 \div 3 = 15$ g 2

Rhannu, tudalen 5:

Rwy'n gwybod...ac felly... Rhes gwaelod: 4 g 6 7 g 2 8

Rhes gwaelod: 9 g 2 13 13 g 2

Cwestiynau Tebyg: Colofn chwith: 3 3 g 2 7 8 g 2 4 g 2 38

Colofn canol: 3 g 2 5 g 2 6 g 1 3 g 4 22 6 g 2

Colofn dde: 21 7 g 2 8 g 2 4 g 2 32 6 g 2

Cwestiynau Tebyg: Colofn chwith: 2 g 5 3 6 6 5 g 6 50

Colofn canol: 4 10 14 16 47 53

Colofn dde: 3 3 g 4 7 g 1 7 g 2 49 56

I SEE REASONING – BI.4

Atebion

Rhannu, tudalen 6:

Ffyrdd Gwahanol: Colofn chwith: $19 \div 2 = 8$ g 1 $19 \div 3 = 6$ g 1

$19 \div 6 = 3$ g 1 $19 \div 8 = 2$ g 1 $19 \div 18 = 1$ g 1

Colofn canol: $26 \div 3 = 8$ g 2 $26 \div 4 = 6$ g 2 $26 \div 6 = 4$ g 2 $26 \div 8 = 3$ g 2

$26 \div 12 = 2$ r 2 $26 \div 24 = 1$ r 2

Colofn dde: $39 \div 4 = 9$ g 3 $39 \div 6 = 6$ g 3 $39 \div 9 = 4$ g 3

Cwestiynau Tebyg: Colofn chwith: 1, 2, 2, 40

Colofn canol: 30, 10, 1, 15 Colofn dde: 1, 2, 60, 60

Archwilio: Rhan chwith: 20, 100 Canol: 36 Rhan dde: 42 Tu allan: 46

Rhannu, tudalen 7:

Esbonio: cyniferydd 2 digid: $84 \div 7$ $46 \div 4$

Pa ddull? Mae'r dull coch yn anghywir gan nad yw 70 ac 8 yn lluosrifau 6. Mae'r dulliau glas a gwyrdd yn gywir, mae'r dull glas yn defnyddio dosrannu ac yn ddull fwy cyffredin gan bod y cyfrifiadau yn haws.

Esbonio'r Gwall: Gwall A: Nid yw 70 a 2 yn lluosrifau o 4.

Gwall B: $60 \div 4 = 15$

Ffyrdd Gwahanol: $60 \div 6 = 10$ $84 \div 6 = 14$ $42 \div 6 = 7$ $84 \div 6 = 14$

$70 \div 7 = 10$ $112 \div 7 = 16$ $56 \div 7 = 8$ $112 \div 7 = 16$

Rhannu, tudalen 8:

Rwy'n gwybod...ac felly... Colofn chwith: 18, 19 Colofn canol: 6, 26, 13

Colofn dde: 3, 33, 35

Aml-gam: Rhes top: 2, 1, 3, 0 Rhes gwaelod: 2, 2, 4, 1

Cywir neu Anghywir: Rhes top: $64 \div 4$ yn anghywir, dylai bod 2 o ddegau yn cario

$65 \div 5$ mae'r cyfrifiad $15 \div 5$ yn anghywir

$72 \div 3$ yn gywir

$84 \div 6$ yn gywir

Rhes gwaelod: $85 \div 5$ yn anghywir, dylai bod 3 o ddegau yn cario

$84 \div 4$ yn gywir

$90 \div 6$ 1 dylai bod gwerth y degau yn yr ateb nid 3

$87 \div 3$ yn gywir

I SEE REASONING – BI.4

Atebion

Rhannu, tudalen 9:

Gweld y gwahaniaeth: Mae'r ddau cyfrifiad yn dangos: $64 \div 4 = 16$

(a) cyd-destun grwpio (sawl 4 sydd yn ffitio i 64?)

(b) cyd-destun rhannu i grwpiau hafal (64 i 4 grŵp hafal)

Gwahanol ddulliau: $80 \div 10 = 8$, defnyddio gwybodaeth gwerth lle

$84 \div 4 = 21$, haneru dwywaith

$78 \div 6 = 13$, gweddu at dull ysgrifenedig

$24 \div 1 = 24$, y rhannydd yw 1 ac felly mae'r rhannyn a'r cyniferydd yn hafal

$74 \div 2 = 37$, dosrannu 74 i 60, 10 & 4, haneru

$30 \div 15 = 2$, dau 15 yn ffitio i 30

Mathemateg pen neu dull ysgrifenedig? $42 \div 3 = 14$, gweddu at dull ysg.

$180 \div 10 = 18$, defnyddio gwybodaeth gwerth lle

$84 \div 4 = 21$, haneru dwywaith

$60 \div 5 = 12$, adalw gwybodaeth tablau

$42 \div 6 = 7$, adalw gwybodaeth tablau

$90 \div 6 = 15$, gweddu at dull ysgrifenedig

Esbonio: Eng. chwith: 56, 64 a 83 yn gadael gweddill

Eng. dde: 28, 44 a 100 yn gadael gweddill

Rhannu, tudalen 10:

Graddio'r Lefel Her: $42 \div 7 = 6$, adalw gwybodaeth tablau

$51 \div 3 = 17$, gweddu at dull ysgrifenedig

$46 \div 6 = 7$ g 4, mathemateg pen gyda gweddill

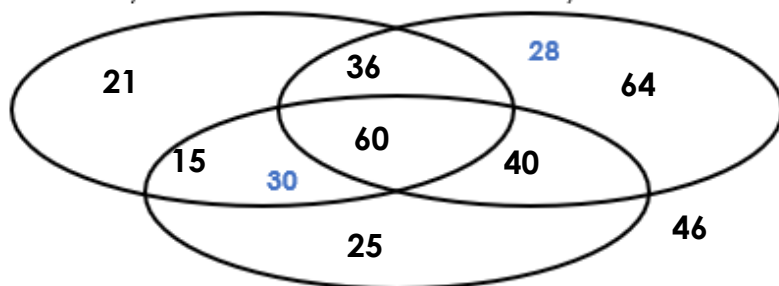
$90 \div 30 = 3$, grwpio – sawl 30 sy'n ffitio i 90

$94 \div 2 = 47$, dosrannu 94 i 80, 10 a 4, haneru

Archwilio:

Divides by 3, no remainder

Divides by 4, no remainder

Divides by 5, no remainder

Sawl ffordd sydd? 3 ffordd: $34 \div 2 = 17$ $54 \div 3 = 18$ $84 \div 7 = 12$

Sylwer: Nid yw hwn yn cynnwys enghreifftiau â ateb 1-digid ee. $14 \div 2 = 07$